

CSORBA GYŐZŐ

ÖSSZEGYŰJTÖTT VERSEK

Az én legdrágábbammal,
arúmel mindent és még
annál is többet hön-
hetel.

hön

78. V. 11.

MAGVETŐ KÖNYVKIADÓ, BUDAPEST

CSORBA GYŐZŐ
ÖSSZEGYŰJTÖTT
VERSEK

Citirennel, Lacinnel
Bálintánnel, Violánnel
meg szeretettel, W. N. L.

Apa

78. V. 11.

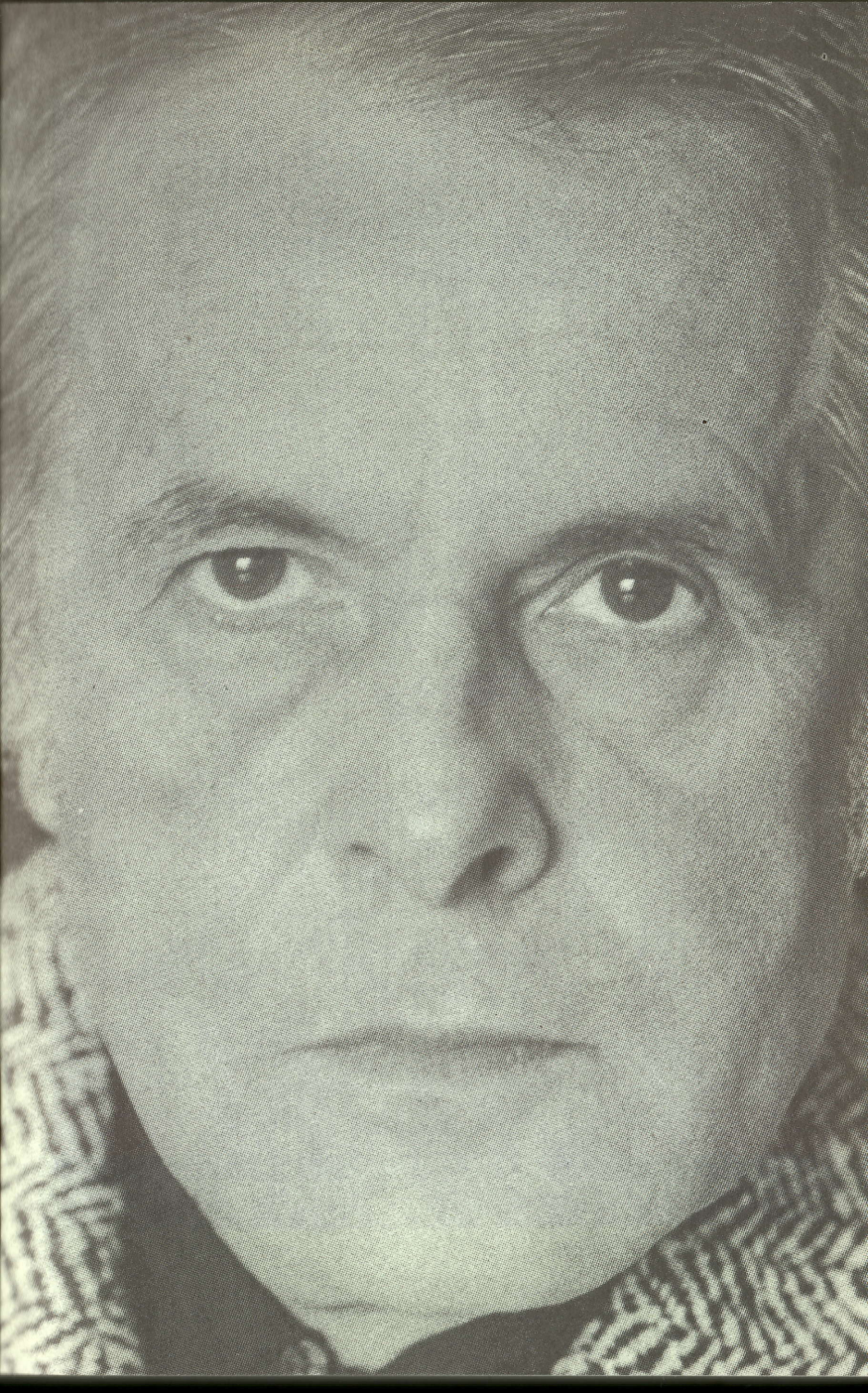
MAGVETŐ KÖNYVKIADÓ, BUDAPEST

Amphibio

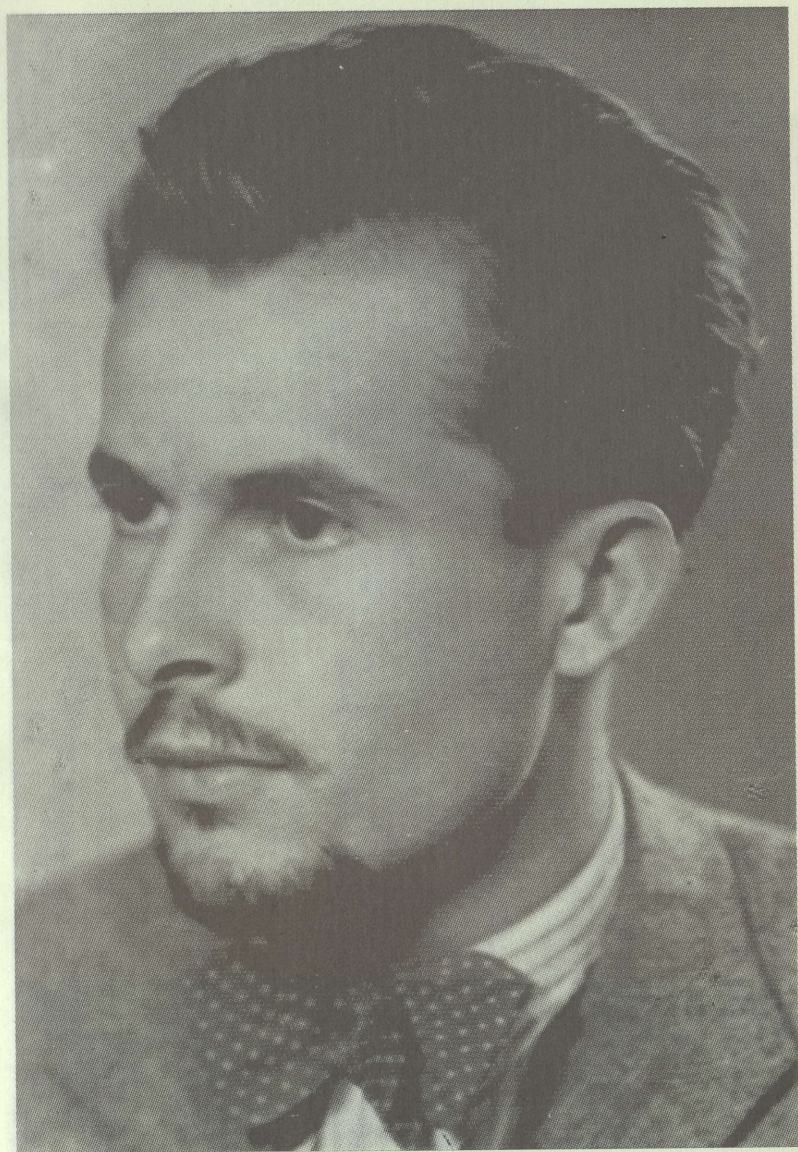
A KÉPEK JEGYZÉKE

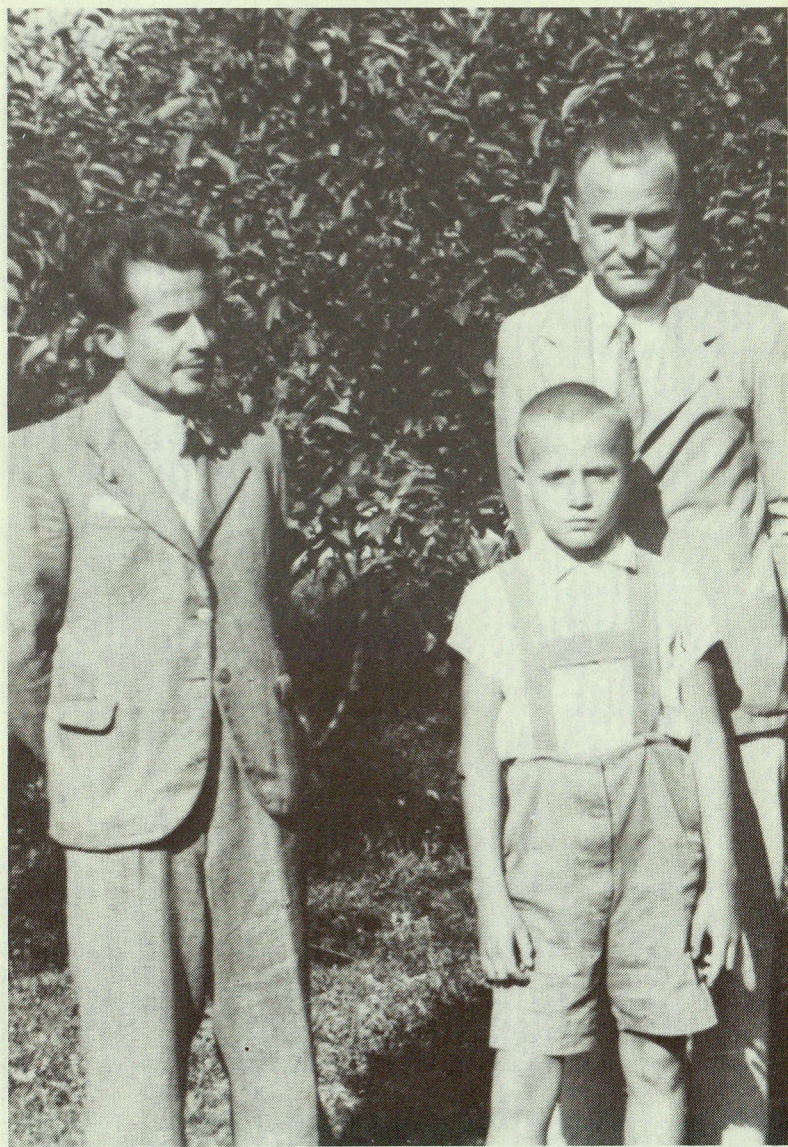
1. 60. születésnapom előtt (Szokolai István felv.)
2. Arckép 1940-ből (Kozma Márton felv.)
3. Arckép 1942-ből (Kozma Márton felv.)
4. Várkonyi Nándorral és kisfiával Várkonyiék kertjében 1941-ben
5. Családi kép feleségemmel és három kislányommal 1958-ból
6. Arckép 1957-ből
7. Ilyen voltam 1967-ben (Hunyadi József felv.)
8. Kép 1974-ből (Erb János felv.)

Cs. Gy.

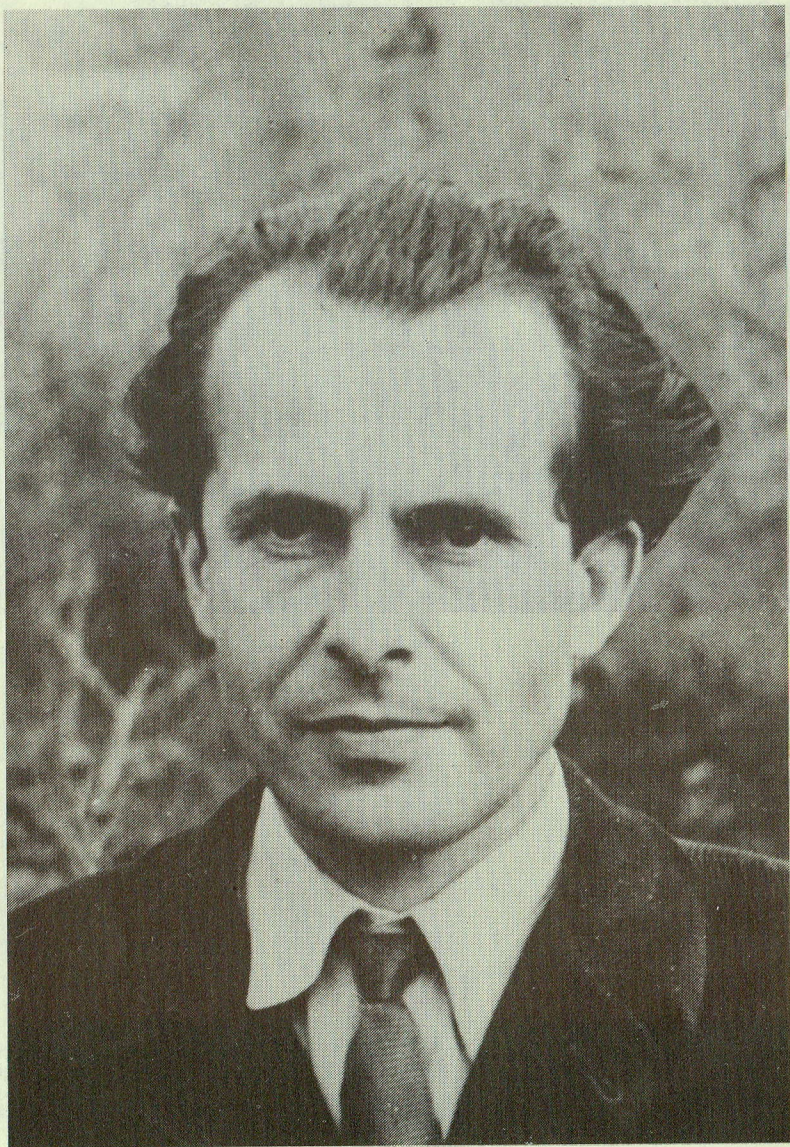

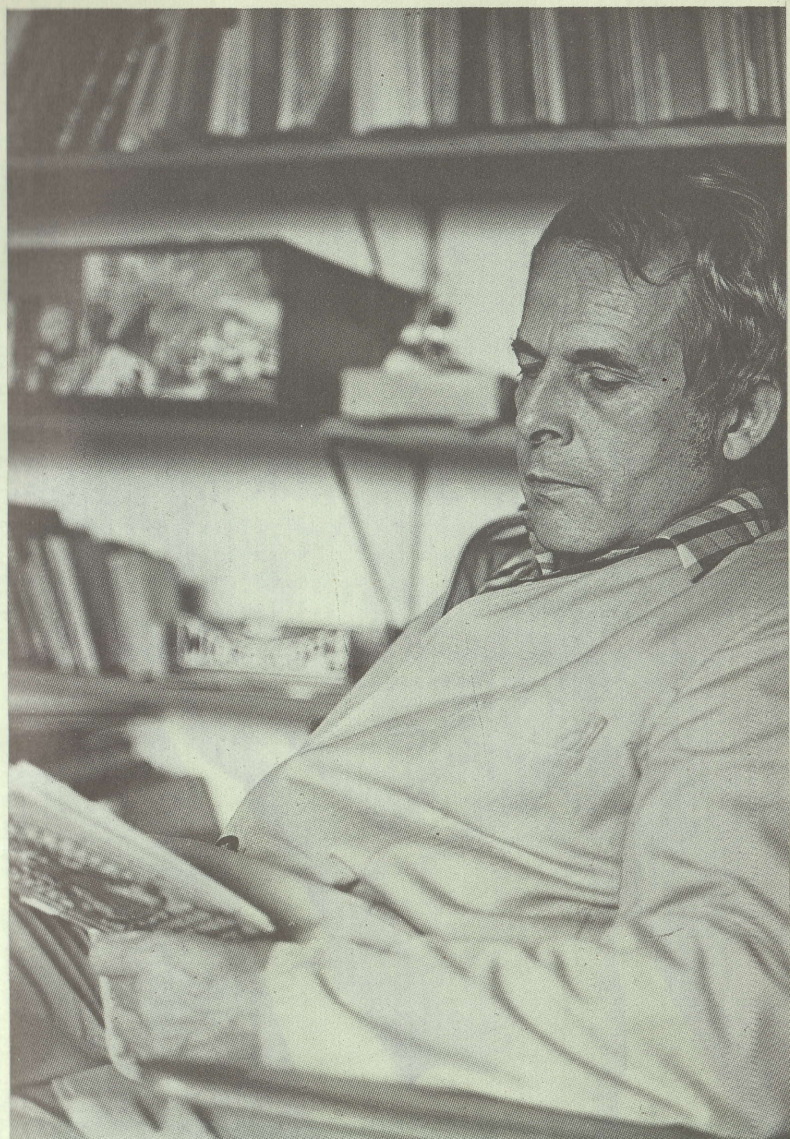

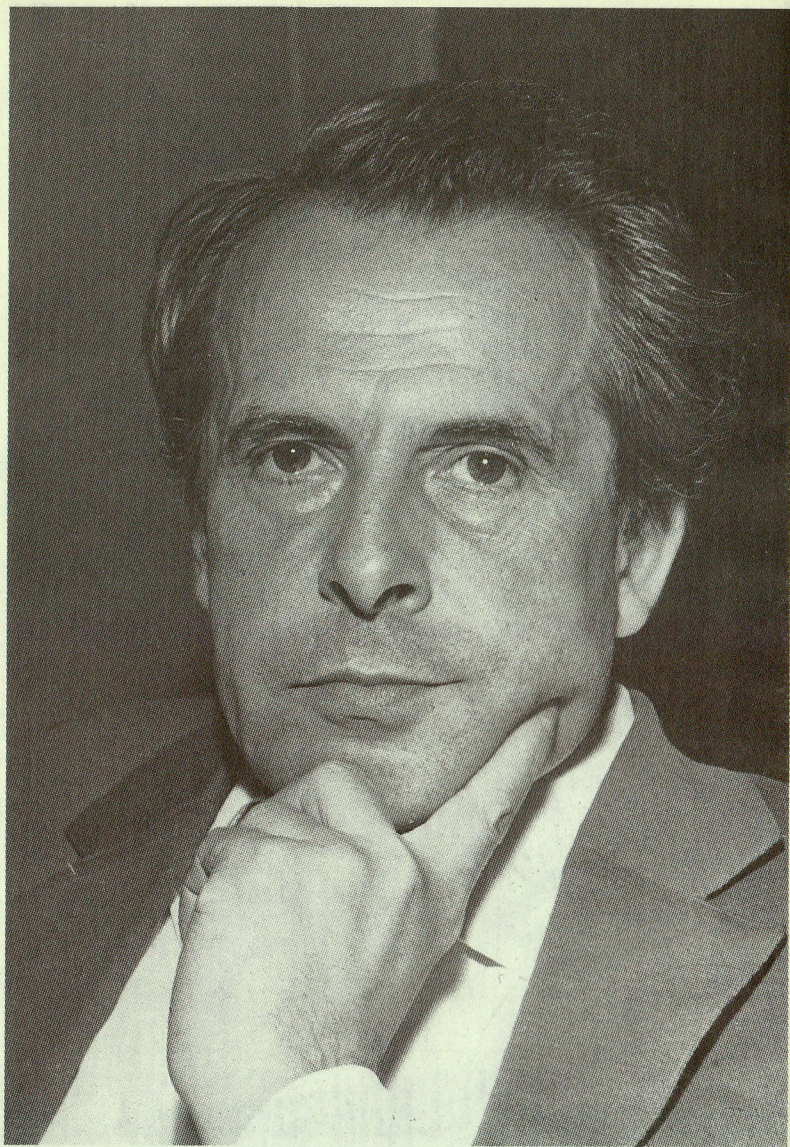

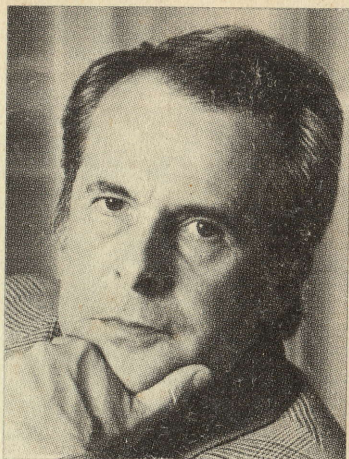

CSORBA
GYŐZŐ
ÖSSZEGYŰJTÖTT
VERSEK

MAGVETŐ

Csorba Győzöt pécsi éveimből ismerem, igen régóta barátom; akkoriban még kísérletező kezdők voltunk. Az ő második verseskötete, *A híd panasza* akkor alakult, borús-felhősen gomolygott, gyülekezett; hatalmas élményem volt ezt a keletkező anyagot ősködállapotában szemlélni, ahogy szinte napról napra más és más lett, alaktalanságából bontakozott, szilárdult. Az 1940-es évek legelején voltunk; a magyar költészet égboltján a zeniten Babits Mihály, kialakulóban Szabó Lőrinc, Erdélyi József, Illyés Gyula. József Attila halott volt már, ám alig ismerték. Innen visszatekintve, csodálatos esztendők voltak. De benne élve: vidéki szürkeség, országos munkanélküliség, általános kilátástalanság, közelgő elnyomás és küszöbön fenyegető háború.

Csorba Győzőben láttam a feltétlenül valódi költőt, a hazugságmentes, abszolút lírikust. Ma is így látom: ennyi változatlanul megmaradt a múltból. Olyan súlyt hordoz, mint az oszlopok: saját súlyukat és a falakét, a kupolákét, de nem érezhető ez a megterheltség, boltívekbe oldódik. Kevéssé mutatós, kopár versein is érezni az állandóság, maradandóság jelét. Pécsi családi körében, társas magányában az örökkévalóságnak dolgozik. Magyarországon ritkán esik szó a költészetéről – az emlegetettség talán zavaró is koncentrált munkájában –, de néhány külföldi poétatársa nagyon is jól tudja, hogy az örök lámpák közé tartozik. Például a francia André Frénaud egyszer azzal lepott meg, hogy kijelentette:

Csorbában sejti korszakunk egyik legjelentősebb alkotóját – s azért csak sejti és nem tudja bizonyosan, mert keveset ért magyarul. Mondta, irigyel engem, hogy eredetiben olvashatom. S hogy nemcsak a franciára fordított néhány Csorba-versre, hanem személyes tapasztalataira, ösztönös megérzésére alapozza véleményét.

Miről szól ez a többnyire dallamtalan, inkább rejtett benső dallamú líra? A megválaszolatlan végső kérdésekről, a hamleti lét vagy nemlét dilemmáról – és ekkora tág keretbe minden részlet belefér: elvesztett hozzátartozók, saját família, tárt tájék és zárt kert, baranyai helyi színek, balatoni és olaszországi utazás, idegen embersorsok, többnyire szenvedőn vagy holtan. A tünényesen lehetségesről s a súlyosan létezőről szól, mint ez a kiragadott néhány sora is: „Beszélnek a halottak, s beszélnek a halandók. / Az életté kitágult pillanatban / a két határ egymásba csattan.../ /...Inkább álom! Tűnékeny szövetében / a katasztrófák is ragyognak...”

Remete-visszavonultságban, részben pécsi könyvtári munkában múlik Csorba Győző ideje, és gyarapodik az életműve. Ő is már hatvanéves; amikor indultunk, ettől az életkortól akkor még eleven bálványaink is messze voltak, de szemünkben igen öregek, esztendeikre és eredményeikre tekintve egyaránt. Most már Csorbára nézhetnek úgy a fiatalok, mint a Mecsek hegylakójára, akit csak meglátogatni, megközelíteni lehet, elérni nem.

Weöres Sándor